

KINA OG USA

HVEM VINNER?

Innhold

1. Innledning og sammendrag
2. Nærmere om utviklingen i Kina
3. Litt om EU oppe i dette bildet

Innledning og sammendrag

- Oktober 2012: Xi Jinping ny Generalsekretær i Det kinesiske kommunistpartiet (CCP)
- Mars 2013: Xi president i Folkerepublikken Kina for 5 år – med mulighet for 5 år til
- Høsten 2017: Regel for åremål som president tas bort. "Keiser" på livstid?

- November 2016: Donald Trump vinner presidentvalget i USA med tre millioner færre stemmer enn Hillary Clinton.
- Januar 2017: Trump innsettes som USAs 45. president

- USA gir fra seg globalt lederskap
- Melder seg ut av Paris-avtalen for klima og Trans-Pacific Partnership
- Iverksetter handelspolitiske tiltak mot mange land
- "America first" høyt på dagsorden

MEN: - USA har fortsatt en tett vev av allianser verden rundt
- En økonomi som går bedre enn mange har fryktet
- Betydelig "soft power" – andre land vil i mangt og meget etterligne USA

MEN: - Økende slitasje i samarbeid med EU og andre partnere
- Store problemer internt med å samarbeide over partigrensene

Republikanerne blir sinte når de taper – Demokratene blir lei seg

Hvem vinner – Kina eller USA?

- Koker det ned til hvem som innsettes som president i USA i januar 2021?
Og til hvordan Kongressen er sammensatt om 15 måneder?
- Samt til hvordan Partikongressen i Kina høsten 2022 forløper?
Har Xi levert? Eller er en gryende opposisjon mot hans enevelde vokst frem?
- Felles for Kina og USA er en tiltakende polarisering internt i begge landene.
Sentralt her er økende forskjeller mellom fattige og rike

Nærmere om utviklingen i Kina

Trange kår for det sivile samfunn

- 2013: Consultative Democracy – konsultere dem som blir berørt av beslutningene
- Etter noen år med Xi: "The Communist Party leads everything"
- I et totalitært system er fremveksten av det sivile samfunn farlig – det at folk kan samle seg om saker og ting uten at myndighetene har noe med det å gjøre. Hvorfor er det farlig?
- Xi etablerer "Small Leading Groups"
- Tar over ansvaret for den økonomiske politikken, tidligere under Regjeringen
- "Xi Jinping's Thoughts" – et tema det forskes på overalt

Akademisk frihet – long gone

- Ved universiteter, med studenter som spioner, holder professorene seg på den smale sti?

Professor sparket fordi han kritiserte opphevelsen av åremål for Kinas president.

Annen professor tvinges til å be om unnskyldning når han kritiserer beslutningen om at han nektes å undervise fordi han ikke holder seg på den smale sti.

<https://www.nytimes.com/2019/11/01/world/asia/china-student-informers.html>

- Professor ved universitet i Storbritannia bedt om å ta ned poster av "tank man" fra Tiananmen Square 1989, kunne virke "offensive to Chinese students". Nektet.

<https://www.ft.com/content/cda1efbc-ee5a-11e9-ad1e-4367d8281195>

Økonomiske utfordringer

- Credit boom – som fører til feilinvesteringer
- Demografi – Kina eldes raskt
- Omfattende forurensning (se den luften man puster)
- Statseide foretak som tar for mye av ressursene
- Økonomisk vekst er fallende

IMF nedjustert anslag for 2020 fra 6,0 % til 5,8 %

Alvorlig for Kina – som har MÅL for veksten, mens andre land har ANSLAG

Hvorfor mål? For å ha implisitt kontrakt med folket. Om dere lar oss (CCP) bestemme, skal vi levere veksten.

- Strengt samfunn som skaper frykt. Det hemmer evnen og viljen til å treffe beslutninger. Og ønskede reformer uteblir.

Situasjonen i Hong Kong

“The general manager of the Houston Rockets basketball team Daryl Morey's tweet: "Fight For Freedom. Stand With Hong Kong." But the coach backpedalled after a fierce criticism from Chinese fans, sponsors and commercial partners.”

<https://www.bbc.com/news/business-49956385>

MEN: Skapte stor motvilje i USA denne reaksjonen. Og Daryl beholdt jobben.

- Alvorlig – Kina vil påvirke ytringsfriheten i andre land.
- By the way – Twitter er ikke tilgjengelig i Kina

<https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3033590/china-denies-it-pressured-nba-sack-houston-rockets-daryl-morey>

Litt om EU oppe i dette bildet

- Trumps politikk vis-a-vis EU lite byggende
- Kina / Russland tjent med at Trump fortsetter
- USA trekker seg tilbake – mer plass for Kina, jf USA ut av TPP
- Skaper rom for Kina – fiske i opprørt vann

- MEN: EU ser omsider tegninga
- Merkel i 2014: Relasjonen til Kina, ”omfattende strategisk partnerskap”.
- Merkel i 2019: “China as an economic competitor and a systematic rival promoting alternative models of governance”

- Ugreie subsidier til statseide foretak
- ”Made in China 2025” som trussel mot Tyskland og EU
- Kina kjøper opp foretak i EU – uten tilsvarende muligheter motsatt vei
- Håndtering av situasjonen i Xinjiang-provinsen uakseptabel

- Og Macron: Må slutte å være NAIVE overfor Kina. Må være langt mer AKTPÅGIVENDE. EU må agere SAMLET overfor Kina

- Små EU-land lettere å få på kroken for Kina: Hellas, Portugal og Ungarn
- Hellas torpederte EU-utsang om Kinas brudd på Menneskerettigheter. Mon tro hvorfor?